

Milieugevolgen defensieplannen grotendeels in beeld, uitvoerbaarheid onzeker

In het milieueffectrapport Nationaal 'Programma Ruimte voor Defensie' heeft het ministerie van Defensie de milieugevolgen van de defensieplannen goed systematisch onderzocht. Dat schrijft de Commissie voor de milieueffectrapportage in haar advies. Hans Mommaas, voorzitter van de Commissie mer: 'Wij hebben veel waardering voor het werk dat is verzet. Tegelijk zien we dat er nog belangrijke informatie bijvoorbeeld over geluidshinder, aantasting van de Waddenzee (UNESCO Werelderfgoed) en gevolgen voor de natuur ontbreekt. Dat laatste maakt de uitvoerbaarheid met het oog op natuurwetgeving onzeker'.

Defensie groeit en heeft meer ruimte nodig voor onder andere oefenen, trainen en opslag van munitie en materieel. In het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) wil Defensie voor 57 zogenoemde behoeften ruimte vastleggen. De milieugevolgen daarvan zijn onderzocht in een milieueffectrapport (MER). De staatssecretaris van Defensie heeft de Commissie mer gevraagd het MER te toetsen.

De complexe opgave is in het MER goed inzichtelijk gemaakt. Op veel onderdelen bevat het MER nuttige informatie van goede kwaliteit. De Commissie constateert dat op een aantal punten informatie nog niet compleet is. Dat is wel nodig. Veel plannen zullen ingrijpend gevolgen voor de leefomgeving hebben. Pas als dat beeld compleet is kan de minister een goede afweging maken.

Onder meer voor geluidseffecten, de gevolgen voor de Waddenzee en de natuur zijn vervolgonderzoeken nodig. Zo is voor stikstofdepositie de omvang van de problemen niet duidelijk en is onzeker of ze op te lossen zijn. Het MER stelt dat maatregelen om knelpunten op te lossen voldoende effectief zullen zijn, maar haalbaarheid en effectiviteit van de maatregelen zijn niet onderbouwd.

Daarnaast is het NPRD een onderdeel van de Ontwerp- Nota Ruimte waarin de samenhang met opgaven voor wonen, de energievoorziening en klimaatveiligheid worden uitgewerkt. Op dit moment is onduidelijk hoe het NPRD met deze en andere trajecten wordt afgestemd.

Tenslotte staat in het MER dat na het besluit over het NPRD nog vervolgonderzoeken nodig zijn naar bepaalde milieueffecten. De Commissie gaat er dan ook van uit dat Defensie rekening houdt met de uitkomsten van dit milieuonderzoek bij verdere uitwerking van de projecten, ongeacht de mogelijkheden die het Wetsvoorstel op de defensiegereedheid (Wodg) gaat bieden voor de vereenvoudiging van vergunningverlening. Hans Mommaas: 'We begrijpen dat in tijden van geopolitieke spanningen het milieubelang wellicht een andere plaats krijgt in politiek-maatschappelijke afweging. Desondanks blijft het van belang om daarbij milieugevolgen goed in beeld te houden'.

De onafhankelijke Commissie mer is bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van milieueffectrapporten. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. De Commissie schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag - in dit geval de

28 oktober 2025

minister van Defensie samen met de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening - besluit over het project. Zie ook www.commissiener.nl.